

A2: Ideer til 34 konkrete indsatser fra Klimakataloget

Af Pernille Plantener, økologikonsulent og projektleder i Økologisk Rådgivning, Gefion.

Der er mange tiltag, du som planteavler eller mælkeproducent kan gøre for at nedbringe klimabelastningen fra din ejendom. Nogle er enkle og lettilgængelige, mens andre måske kræver investeringer eller et ændret tankesæt. Det er selvfølgelig sjovest, hvis du med en lille indsats kan gøre en stor forskel – og de findes heldigvis. I *Klimakataloget* har vi fokuseret på de indsatser, der er omkostningsneutrale – eller giver plus på din bundlinje.

Her vil jeg nævne nogle såkaldte lavthængende frugter. For en grundigere gennemgang af klimakataloget henviser jeg til sessionen på Økologikongressen eller www.okologi.dk. Bestil evt. en klimahandlingsplan og få beregnet din klimapåvirkning, opstillet en oversigt over dine reduktionspotentialer og nedfældet en what-to-do liste.

Bekæmp rodukrudtet biologisk i stedet for mekanisk. Ved at erstatte 5 x vingeskærsharvning og 1 x pløjning med såning af en korsblomstret efterafgrøde og 2 pløjninger (efter høst samt før såning af vårafgrøden), sparer du 30 l diesel/ha ifølge normtallene for markarbejde. Det svarer til 80 kg CO₂/ha. Du lagrer desuden kulstof i stedet for at brænde det af, og du får en bedre bekæmpelse af rodukrudtet, bl.a. fordi du ikke er afhængig af tørre markforhold. Endelig får du forhøjet din pulje med pligtige efterafgrøder.

Spar brændstof i marken. Indstil dine markredskaber korrekt og køр med så lave omdrejninger som muligt. Det sparer på dieselen. Både ved pløjning og harvning kræver kast af jorden mere energi end blot flytning. Hvis du tillige hæver ploven fra f.eks. 28 til 22 cm's pløjedybde, er der et potentiale alene ved pløjning på 9 liter diesel pr. ha – det svarer til omtrent 25 kg CO₂/ha.

Brug lastbil til transport i stedet for traktor. Flytning af foder og husdyrgødning kan med fordel foretages med lastbil, så snart afstanden er over 5 km. At bruge lastbil frem for traktor mindsker klimabelastningen med 81 % beregnet pr. ton vare, der flyttes. Hvis du alligevel skal betale dig fra at få gyllen transporteret, er lastbil altså en gevinst, både hvad angår tid og klimabelastning.

Tilpas dæktrykket. Dæktrykket på traktorer og vogne har stor indflydelse på brændstofforbruget. I marken skal det være så lavt som muligt; ved vejtransport så højt som muligt. Herunder ses resultaterne af tyske forsøg:

Kørsel i mark og på vej med vogn		
	Vogn 1	Vogn 2
Dæktryk, bar	2	4
Kørsel i mark		
Spordybde i marken, cm	11	16
Relativt dieselforbrug	100	155
Kørsel på vej		
Relativt dieselforbrug	100	82

Trækarbejde i marken		
	Traktor 1	Traktor 2
Dæktryk, bar	0,8	1,7
Relativt dieselforbrug	100	158

På en kvæggård er dieselforbruget gennemsnitligt 118 l/ha. På en planteavlsejendom med gylleudkørsel omtrent 10 l/ha højere. Omhu med dæktryk kan anslået spare 15 % af brændstoffet, dvs. ca. 20 l/ha. Det sparer atmosfæren for ca. 53 kg CO₂ pr. ha.

Fokus på kornblæseren. Fugtstyring på korntørringsanlægget sikrer mod overtørring og sørger for, at der alene blæses, når luften reelt har en tørrende effekt. I de normalt tørre måneder juli og august kan der opnås en energibesparelse på næsten 40 % ved at styre varmetilsætningen efter luftens relative fugtighed. Også på blæserens vinger kan der spares energi. Rens dem, så de giver mest muligt blæs for pengene. For hver kWh, du sparer, spares atmosfæren for 0,7 kg CO₂.

Pump gyllen ud hyppigere. Ved hyppig udslusning af gylle fra stalden reduceres gødningstemperaturen, hvilket nedsætter fordampning af metan. Ved stalde med spaltegulv kan skrabning 2 x dgl. og udslusning til gylletank 1 x dgl. reducere metanudledningen fra gyllen med 0,8 ton CO₂/dyr/år. I en stald med 200 køer giver det 160 ton CO₂/år. Samtidig reduceres ammoniakfordampningen, så gyllen har højere N-værdi.

Afgræsning i stedet for staldfodring. Hvis dyrene selv henter kløvergræsset, sparer det diesel. Afgræsses 7.000 FE kløvergræs, spares 162 liter diesel, svarende til 437 kg CO₂. Det er 83 % af energiforbruget i forhold til høst, hjemkørsel, ensilering og udfodring.

Projektet *Klimahandlingsplaner på Bedriftsniveau – et øst-vest samarbejde* er bevilget af Fonden for Økologisk Jordbrug og udføres af Økologisk Landsforening og Økologisk Rådgivning i fællesskab. Projektet løber i perioden 2010-2012.

I projektet har 24 økologiske landbrug fået udarbejdet en klimahandlingsplan. Projektet følger dem gennem 3 år for at se, om klimahandlingsplanerne har den ønskede effekt og for at tilpasse rådgivningsindsatsen, så den bedst muligt møder den enkelte landmand konstruktivt og dermed bidrager til at løfte det økologiske landbrugs klimaprofil.

Projektet tilbyder desuden efteruddannelse af alle landets økologikonsulenter, så de bliver i stand til at tilbyde klimahandlingsplaner til deres kunder.